

AVIZ
**referitor la propunerea legislativă pentru alegerea
autorităților administrației publice locale**

Analizând propunerea legislativă pentru alegerea autorităților administrației publice locale, transmisă de Comisia comună a Camerei Deputaților și Senatului pentru elaborarea propunerilor legislative privind legile electorale, cu adresa nr.9 din 4.02.2004,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.1 lit.a din Legea nr.73/1993 și art.48(2) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil propunerea legislativă, cu următoarele observații și propuneri:

1. Propunerea legislativă are ca obiect de reglementare alegerea autorităților administrației publice locale, înlocuind actuala reglementare cuprinsă în Legea nr.70/1991 privind alegerile locale. Din expunerea de motive și conținutul proiectului rezultă că noua reglementare își propune o îmbunătățire a actualului sistem privind alegerile locale din punct de vedere funcțional și evitarea unor situații care ar putea influența negativ corectitudinea alegerilor.

Din punct de vedere al naturii juridice, propunerea legislativă face parte, potrivit art.73 alin.(3) lit.a) din Constituția României, din categoria legilor organice.

2. Pentru un spor de precizie normativă, la **art.3 alin.(4)**, expresia “cu cel puțin 3 luni înaintea alegerilor” propunem să fie înlocuită cu sintagma “cu cel puțin 3 luni înaintea **datei** alegerilor”.

3. Întrucât **alin.(2) al art.6** are în vedere alianțele electorale, teza a doua, referitoare la alianțele politice, trebuie să constituie un alineat distinct, inserat după **alin.(1)**.

Totodată, actualul **alin.(2)** trebuie să precizeze în final că este vorba despre o singură alianță **electorală**.

4. Din redactarea **art.6 alin.(5)** nu rezultă cu claritate că persoana poate candida în același timp pentru toate cele 3 funcții.

La **alin.(7)** al aceluiași articol, cuvântul “independenți” recomandăm să fie înlocuit cu “independent”, iar articolul să fie completat cu o normă care să prevadă cine anume constată nulitatea.

5. La **art.7 alin.(2)**, pentru un spor de precizie în redactare, expresia din finalul tezei întâi “o listă cu membri” propunem să fie înlocuită cu expresia “lista cu membrii acestora”.

Din aceleași considerente, la **alin.(4)**, propunem ca teza întâi și a doua să fie redactate într-o singură frază, prin eliminarea sintagmei “În listă se vor menționa, de asemenea,” și introducerea expresiei “precum și”.

Totodată, textul **alin.(4)** ar trebui să precizeze în final unde anume ar trebui să depună declarația pe propria răspundere persoana care a întocmit lista.

Observațiile formulate pentru **alin.(4)** sunt valabile și pentru **art.45 alin.(1)**.

6. La **art.10 alin.(2)**, pentru rigoarea normativă a textului este necesar ca, în prima teză, norma să includă, după expresia “consiliilor județene” expresia “și a Consiliului General al municipiului București”, iar în cea de a doua teză expresia “și a municipiului București”, după expresia “circumscripțiilor electorale județene”.

7. La **art.14**, este necesar să se introducă un alineat nou, **alin.(2)**, cu următorul cuprins:

“(2) În municipiul București, la aceeași secție de votare, alegătorii votează pentru consiliul local al sectorului, pentru primarul sectorului, pentru consiliul General al municipiului București precum și pentru primarul General al municipiului București”.

8. La **art.16 alin.(1)**, pentru unitate în redactarea textelor, propunem înlocuirea expresiei “primarul unității administrativ-

teritoriale” prin cuvântul “primar”, având în vedere și faptul că sectoarele municipiului **nu sunt unități administrativ-teritoriale.**

Această propunere este valabilă pentru toate situațiile în care se folosește această expresie.

La **alin.(4)**, considerăm că textul necesita a fi completat, în sensul ca primarul să fie obligat a se pronunța "în scris la întâmpinările cetățenilor, aceasta întrucât împotriva soluției primarului, potrivit alin.(5) al acestui articol se poate face contestație în termen de 24 de ore de la comunicare.

La **alin.(6)** al aceluiași articol, recomandăm ca teza a doua să se refere, în final, la **data alegerilor și nu la data votării.**

La **alin.(8)**, sugerăm să se analizeze dacă comunicarea modificărilor nu ar trebui să se realizeze **prin grija primarului și nu direct de către acesta.**

9. Norma prevăzută la **art.17** ar trebui să aibă în vedere și situația vechilor buletine de identitate care nu au codul numeric personal. Într-o astfel de situație, textul ar trebui completat cu sintagma “dacă acesta a fost înscris în actul de identitate”, inserată înaintea cuvântului “domiciliul”.

10. Pentru un spor de precizie în redactare, la **art.19 alin.(2)**, textul ar trebui să se refere la radierea **numelui persoanei respective.**

Pentru corelare cu dispozițiile art.79 alin.(1), textul propus pentru art.19 alin.(4) ar trebui reformulat pentru a rezulta cu claritate că respectivele persoane trebuie să se prezinte la secția de votare la care este arondată strada sau localitatea în care domiciliază, pentru a putea fi trecute în lista suplimentară.

11. Pentru un spor de rigoare normativă, la **art.21 alin.(2)**, propunem ca textul să fie reformulat, astfel:

“(2) În ziua alegerilor, la biroul electoral al secției de votare de la noul domiciliu, alegătorul va fi înscris în lista electorală suplimentară de către președinte, pe baza cărții de identitate provizorii”.

12. La **art.24 alin.(1) și (3)**, propunem înlocuirea sintagmei “subdiviziunilor administrativ-teritoriale ale municipiului” prin sintagma “sectoarelor municipiului București”, avându-se în vedere că aceasta din urmă este frecvent folosită în textul legii, precum și cerința de a se asigura unitate în redactare și evitarea folosirii de noțiuni diferite dar cu același înțeles.

Această cerință este valabilă, în mod corespunzător și în celelalte norme care folosesc noțiunea de “subunități administrativ-teritoriale ale municipiilor”.

La **alin.(6)**, cuvântul “alineatul” trebuie înlocuit cu abrevierea “alin.”, iar după expresia “numai juriști care,” propunem să fie introdusă sintagma “potrivit declarației pe propria răspundere”. Această ultimă observație este valabilă și pentru **alin.(7)** al aceluiași articol, respectiva sintagmă urmând să fie introdusă după expresia “nu fac parte”.

La **alin.(14)** rândul 9 și 12 al aceluiași articol, tot pentru rigoare normativă, este necesar să se înlocuiască cuvântul “respectiv” din expresia “respectiv a municipiului București”, prin conjuncția “și”.

Această cerință este valabilă, în mod corespunzător, pentru toate situațiile similare din proiectul legii.

13. Semnalăm că la **art.25 alin.(2)**, trimiterea la prevederile art.6 alin.(5) este greșită, textul corect fiind **alin.(6)** al art.6.

14. La **art.27**, folosirea expresiei, “locațiile unde își vor desfășura activitatea” este inadecvată în context. Propunem, de aceea, înlocuirea cuvântului “locațiile” prin cuvântul “sediile”.

15. La **art.29 lit.a)**, întrucât cea de a doua teză reprezintă a atribuție distinctă, propunem ca ea să fie marcată cu lit.b), urmând să se revadă marcarea atribuțiilor prevăzute la actualele lit.b) - f).

16. Pentru corelarea dispozițiilor din cuprinsul proiectului, este necesară reanalizarea normei prevăzută la **art.32 alin.(6)**, în ceea ce privește condițiile de lucru și de luare a deciziilor a biroului electoral central și a celorlalte birouri electorale, fiind mai indicată norma de la art.36 care este mai precisă.

17. La **art.33 alin.(1) lit.e)**, pentru rigoare normativă, este necesar să se introducă cuvântul “autorităților” după cuvântul “alegerilor”.

Din redactarea **lit.f)** rezultă că Biroul Electoral Central centralizează numărul listelor depuse. Având în vedere însă, partea finală a textului, norma trebuie reformulată, în sensul centralizării **listelor** și nu a numărului acestora.

La **lit.g)**, pentru acuratețea textului, propunem înlocuirea expresiei "le publică în Monitorul Oficial", cu "asigură publicarea în Monitorul Oficial ...".

Întrucât textul de la **lit.h)** cuprinde, în mod implicit, o definiție a noțiunii de “fraudă electorală”, cuvântul “fraude” din rândul 4 trebuie înlocuit prin cuvântul “mijloace”.

Norma din același text referitoare la stabilirea fraudei electorale “**de la caz la caz**” nu este corectă și dă impresia că existența acesteia este lăsată la aprecierea subiectivă a membrilor Biroului Electoral Central.

Cât privește referirea la probele prezentate de către cei care au invocat fraudă, acest lucru nu mai este necesar, deoarece în debutul său, textul are în vedere probele administrate. Propunem eliminarea tezei finale.

18. Pentru ca norma din finalul **alin.(3) al art.33** să aibă un caracter imperativ, propunem reformularea textului, după cum urmează:

“... Cererea trebuie soluționată până la data publicării rezultatului alegerilor în Monitorul Oficial al României, Partea I”.

19. Situația prevăzută la **alin.(3) al art.35** are în vedere numai contestația care are ca obiect desemnarea președintelui și a locțiitorului acestuia. Semnalăm însă, că potrivit **alin.(1) al aceluiași articol**, contestațiile pot fi formulate și împotriva modului de organizare și a componenței birourilor electorale. Pentru asigurarea unei reglementări complete, proiectul trebuie să cuprindă o normă care să aibă în vedere și această situație.

20. La **art.41 alin.(3)**, propunem eliminarea cuvântului “stabil”, ca superfluu.

21. Pentru respectarea normelor de tehnică legislativă, la **art.44 alin.(1)**, expresia “vor trebui” recomandăm să fie înlocuită prin cuvântul “trebuie”.

22. Din redactarea **art.45 alin.(3)** nu rezultă dacă este vorba despre consilierul local sau județean ori despre ambii. Propunem completarea corespunzătoare a textului, cu luarea în considerare a specificului alegerilor din municipiul București.

23. La **art.47**, se prevede că numai până la data tipăririi buletinelor de vot candidații pot renunța la candidatură. Considerăm însă, că nu este exclusă ipoteza ca, după tipărirea buletinelor de vot, aceștia să nu mai vrea să candideze, caz în care ar trebui să se prevadă consecințele juridice ale acestui fapt.

24. Pentru unitate terminologică, **alin.(1) și (2) ale art.48** trebuie să utilizeze aceeași redactare în cea ce privește termenul de 3 zile.

La **alin.(4)** al aceluiași articol, întrucât cererea de recurs este ulterioară soluționării contestației, propunem eliminarea cuvântului “precum” din debutul textului.

25. La **art.49**, teza ultimă, propunem eliminarea expresiei “de asemenea”, deoarece nu are legătură în context.

26. Pentru un spor de precizie în redactare, la **art.50**, textul trebuie reformulat în sensul că respectivele modele se stabilesc **prin hotărâre a Guvernului**.

27. Norma prevăzută în finalul **alin.(9) al art.51** nu mai este necesară, deoarece partea introductivă a **alin.(8)** se referă expres și la primari.

Totodată, sugerăm reanalizarea primei teze, cu privire la trimiterea doar la **alin.(8) lit.a)**, nu și la **lit.b)**.

28. La **art.52 alin.(3)**, excepția propusă cu privire la posibilitatea utilizării semnelor unor organizații politice internaționale ar putea fi interpretată ca o încălcare a egalității de tratament într-o campanie electorală internă, întrucât ar avantaja respectivele partide. Propunem reanalizarea textului.

29. La **art.65**, pentru utilizarea corectă a denumirilor tipurilor de emisiuni, textul trebuie să se refere la **dezbaterile electorale**.

30. Pentru ca norma prevăzută la **art.67 alin.(1)** să aibă caracter imperativ, propunem ca expresia “vor fi” să fie înlocuit cu verbul “trebuie”.

31. Din considerente gramaticale, la **art.79 alin.(1) rândul 3**, cuvântul “după” trebuie înlocuit cu “**de pe**”, expresia corectă fiind “**copia de pe listele electorale**”.

32. Întrucât norma prevăzută la **art.80** reprezintă o excepție de la regula instituită de **art.79 alin.(1)**, pentru evidențierea acestui aspect, sugerăm ca textul să debuteze cu sintagma “**Prin excepție de la prevederile art.79 alin.(1)**”.

33. Pentru un spor de precizie normativă, teza a doua a **art.81** trebuie să se refere la **președintele biroului electoral al secției de votare**.

34. La **art.82 alin.(1)**, pentru a se evita un eventual abuz în suspendarea votării, pentru așa-zise “ **motive temeinice**”, considerăm că acestea ar trebui determinate cel puțin exemplificativ.

35. La **art.84 alin.(1)** supunem atenției inițiatorului dacă nu ar fi mai indicată utilizarea expresiei “**conducătorului** instituției sanitare ori de ocrotire socială”, termen adecvat ambelor categorii de instituții.

În rândul 5 al aceluiași alineat, textul trebuie să se refere la cel puțin doi membri ai biroului electoral. Observația este valabilă și pentru alin.(2) rândul 2, precum și pentru art.89 teza finală.

Semnalăm că **teza finală a alin.(1)** ar trebui să se refere la “**transportarea**” urnei speciale, întrucât din actuala redactare ar rezulta că numai membrii biroului electoral ar putea folosi urna specială pentru exprimarea votului, ceea ce nu poate fi acceptat.

Sugerăm, totodată, să fie avută în vedere și situația alegătorilor netransportabili aflați la domiciliu, pentru ca și aceștia să-și poată exercita dreptul de vot.

36. Pentru sistematizarea normelor din cuprinsul **art.86 alin.(1)**, propunem ca teza finală, referitoare la anularea buletinelor de vot neîntrebuințate să fie inserată după teza întâi, de care se leagă tematic.

Totodată, la **alin.(5)** al aceluiași articol, cuvântul “menționate” trebuie înlocuit cu “prevăzute”.

37. La **art.87 alin.(4)**, pentru rigoare în redactarea textului propunem înlocuirea expresiei “indicarea inițialelor partidului”, prin expresia “indicarea denumirii abreviate a partidului”.

38. Pentru unitate în redactare cu art.90 alin.(2), propunem ca teza a doua a **art.89** să debuteze cu sintagma “Dosarele se sigilează, se ștampilează, se transportă cu pază militară și se predau biroului electoral de circumscripție, de către președintele ...”.

Totodată, pentru asigurarea concordanței cu soluția prevăzută la art.90 alin.(3), propunem ca articolul să fie completat cu o normă care să prevadă pe baza cărui act se face predarea respectivelor dosare.

39. La **art.98 alin.(2)**, este necesară eliminarea expresiei “după caz și”, deoarece nu este necesară în context.

Totodată, menționăm că norma prevăzută la alin.(4) nu este necesară, deoarece aceasta se regăsește în cuprinsul dispozițiilor art.122 alin.(1), care consacră competența Guvernului de a stabili modelele tuturor proceselor-verbale de constatare a rezultatelor votării.

40. Dispoziția din partea introductivă a **art.100**, conform căreia faptele constituie contravenții “în măsura în care, potrivit legii, nu sunt infracțiuni, este în dezacord cu definiția dată contravenției în

Ordonanța Guvernului nr.2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor care prevede că fapta descrisă drept contravenție în actul normativ și prevăzută cu sancțiune contravențională nu poate fi decât contravenție, nimeni neputând, prin interpretare, să schimbe caracterizarea ei juridică. Tocmai pentru a elimina orice confuzie între contravenții și infracțiuni, prin ordonanța menționată a fost eliminată din definiția contravenției compararea pericolului social al acesteia cu cel al infracțiunii, iar prin Legea nr.180/2002 s-a introdus precizarea de principiu conform căreia “legea contravențională apără valorile sociale care nu sunt ocrotite prin legea penală”. Ca atare, sugerăm eliminarea din text a expresiei de mai sus.

41. Semnalăm că fapta stabilită drept contravenție la **art.100 lit.b)** întrunește elementele constitutive ale unei infracțiuni de fals, astfel încât aceasta ar trebui prevăzută ca infracțiune, după art.102.

La **lit.d)** a aceluiași articol, pentru un plus de rigoare în reglementare, norma trebuie să prevadă în mod expres care anume “comunicări” sunt avute în vedere, prin trimitere la normele corespunzătoare din lege.

42. Apreciem că sfera subiecților activi ai contravenției din cuprinsul **art.100 lit.g)** teza finală ar trebui să fie lărgită, întrucât distribuirea de băuturi alcoolice în timpul adunărilor electorale sau în ziua votării prezintă pericol social chiar și în cazurile în care aceste fapte sunt săvârșite de către alte persoane decât candidații.

La **lit.h)**, pentru un plus de rigoare în exprimare, expresia “sau în orice mod” recomandăm să fie înlocuită cu sintagma “sau în orice alt mod”.

43. Având în vedere faptul că **art.102** nu stabilește o procedură de constatare a contravențiilor și de aplicare a sancțiunilor derogatorie de la dispozițiile Ordonanței Guvernului nr.2/2001, propunem ca **alin.(2)** să fie eliminat, iar **alin.(1)** să fie reformulat după cum urmează:

“(1) Constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor se fac de către:”.

44. La **art.102 alin.(1) lit.d)**, pentru asigurarea unei exprimări corecte, textul ar trebui reformulat astfel:

“d) președintele biroului electoral, în cazul săvârșirii contravențiilor de către membrii biroului electoral, ori președintele biroului electoral ierarhic superior, în cazul săvârșirii contravențiilor

de către președinții birourilor electorale ierarhic inferioare sau de către locțiitorii acestora, pentru faptele prevăzute la lit.s) și ș);”.

45. Menționăm că în conformitate cu art.28 din Ordonanța Guvernului nr.2/2001, posibilitatea contravenientului de a achita, pe loc sau în termen de 48 de ore, jumătate din minimul amenzii trebuie prevăzută în mod expres în actul normativ. **Dacă** se dorește acordarea acestei posibilități în cazul săvârșirii contravențiilor prevăzute în propunerea legislativă, **art.102** trebuie completat cu un alineat nou, cu următoarea redactare:

“(2) Contravenientul poate achita, pe loc sau în termen de cel mult 48 de ore de la data încheierii procesului-verbal ori, după caz, de la data comunicării acestuia, jumătate din minimul amenzii prevăzute la art.101, agentul constatator făcând mențiune despre această posibilitate în procesul-verbal”.

46. Pentru asigurarea uniformității în reglementarea domeniului contravențiilor, propunem ca în **art.102 alin.(3)** să fie utilizată formula consacrată în cazul normei de completare cu dispozițiile Ordonanței Guvernului nr.2/2001:

“(2) Contravențiilor prevăzute la art.100 le sunt aplicabile dispozițiile Ordonanței Guvernului nr.2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.180/2002, cu modificările ulterioare”.

47. Semnalăm că noțiunea de “utilizare a urnei speciale”, din cuprinsul **art.110 alin.(2)** semnifică folosirea acesteia pentru exprimarea votului. Or, ținând seama de propunerea formulată pentru finalul **art.84 alin.(1)**, ar trebui incriminată **transportarea** urnei speciale de către alte persoane decât membrii biroului electoral al secției de votare.

48. La **art.111**, pentru un plus de claritate a normei, propunem următoarea formulare:

“**Art.111.** - Limitele pedepselor pentru infracțiunile prevăzute în Codul penal ori în legile penale speciale, săvârșite în legătură cu desfășurarea alegerilor, se majorează cu jumătatea maximului special”.

49. La **art.114 alin.(1)**, pentru rigoare normativă, propunem eliminarea cuvântului “respectiv” și adăugarea în partea finală a sintagmei “după caz”.

Pentru un spor de precizie în redactare, alin.(3) trebuie reformulat, în sensul că respectiva indemnizație se stabilește prin hotărâre a Guvernului.

50. Prevederile de la art.124 - 126 referitoare la observatorii interni nu se încadrează tematic la Capitolul "Dispoziții tranzitorii și finale". Propunem ca normele să fie prevăzute în cadrul Capitolului III "Desfășurarea alegerilor", după art.77.

51. La art.128 alin.(1), pentru ca norma să fie completă și precisă este necesar ca după expresia "locale ori județene" să se adauge expresia "sau a consiliilor unor sectoare ale municipiului București, ori a Consiliului general al municipiului București, precum și ca urmare a".

52. La art.129, este necesar să se elimine expresia "precum și subdiviziunile administrativ-teritoriale ale municipiilor", deoarece în aceeași normă se face deja referire la biroul electoral "de sector al municipiului București".

Totodată, pentru o bună sistematizare, sugerăm ca norma propusă pentru art.129 să fie înscrisă la Cap.II. Secțiunea a 4-a - Birourile electorale.

53. În concordanță cu cerințele normelor de tehnică legislativă este necesar ca la redactarea textelor verbele să fie folosite la timpul prezent, nu la viitor. Sub acest aspect, semnalăm că un număr foarte mare din normele cuprinse în proiectul legii nu răspund acestei cerințe.

PRESEDINTE

Dragoș ILIESCU

București
Nr. 197/10.02.2004